

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی)
دانشکده پرستاری و مامایی
گروه پرستاری سلامت جامعه

نام درس: روش های آموزش به فرد، خانواده و جامعه		شماره درس: ۱۴۱۰۵۹۱۰۶	
تعداد و نوع واحد: ۱ واحد نظری ، ۱ واحد بالینی			
پیشنیاز: ندارد			
رشته تحصیلی: پرستاری سلامت جامعه			
مقطع تحصیلی دانشجویان: ارشد پرستاری		نیمسال تحصیلی : اول ۹۷-۹۸	
محل برگزاری: دانشکده پرستاری مامایی		روز تشکیل کلاس: پنجشنبه ها	
نام مدرس : دکتر محمد حسن صاحبی حق		زمان ارائه درس: ۸-۱۲	
		محل ارائه درس: کلاس ۵	

هدف کلی درس: تسلط بر دانش و کسب مهارت های آموزش و برنامه ریزی آموزشی به منظور طراحی برنامه آموزشی، اجرا و ارزشیابی آن جهت اعتلای آگاهی و تغییر رفتار فرد، خانواده، جامعه و کارکنان در سطوح مختلف.

اهداف میانی درس: با توجه به سرفصل های درسی در جدول زیر آمده است.

اهداف رفتاری درسی: متناسب با اهداف میانی در جدول ذیل آمده است.

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تعداد و بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
۱	دکتر صاحبی حق	۹۷/۷/۱۹	یادگیری: تعریف، اصول کلی، عوامل موثر در یادگیری؛ تدریس: تعریف، اصول، عوامل موثر در یاددهی (آموزش)؛ مقایسه یادگیری و یاددهی.	۱. یادگیری را در یک سطر تعریف نموده و مفاهیم موجود در آن را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۲. از عوامل موثر در یادگیری پنج مورد را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۳. تدریس را در یک سطر تعریف نماید؛ ۴. از عوامل موثر بر تدریس چهار مورد نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۵. یادگیری و تدریس را در دو مورد مقایسه نماید.	دانش و درک	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئو پروژکتور و وایت برد	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)
۲	دکتر صاحبی حق	۹۷/۷/۲۶	تئوری ها و مدل های آموزشی	۱. تئوری و مدل را در سه سطر تعریف نماید؛ ۲. دلایل استفاده از مدل را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۳. نحوه تقسیم بندی تئوری های آموزشی را بیان کند؛ ۴. مدل عمومی تدریس را در ده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک تجزیه و تحلیل	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تعداد و بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجو	نحوه ارزشیابی
				۵. نظریه رفتارگرایی را در ده سطر توضیح داده و دو مورد از کاربردهای آن در روند تدریس را نام ببرد؛ ۶. نظریه‌های شناختی را در ده سطر توضیح داده و دو مورد از کاربردهای آن در روند تدریس را نام ببرد.							
۳	دکتر صاحبی حق	۹۷/۸/۳	آموزش به کارکنان (بزرگسالان) یادگیری مداوم و مادام العمر (آموزش مداوم)	۱. تفاوت تعریف آموزش برای خردسالان و بزرگسالان را بیان کند؛ ۲. ویژگی‌های فراگیران خردسال و بزرگسال را در شش سطر توضیح دهد؛ ۳. تغییرات طیف شیوه آموزش از خردسالی به بزرگسالی را با ترسیم شکل نشان دهد؛ ۴. مراحل پذیرش یک رفتار جدید را در قالب یک دیاگرام ترسیم نماید؛ ۵. چهار مورد از موانع یادگیری بزرگسالان را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۶. تفاوت‌های یادگیری در گذشته را با زمان حال و آینده مقایسه کرده و در ده سطر توضیح دهند؛ ۷. از اصول یادگیری بزرگسالان ۴ مورد را نام برده و در دوازده سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی : شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تعداد و بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
				۸. ضرورت برنامه آموزش مداوم پرستاران را در چهار مورد و هست سطر تشریح نماید؛ ۹. انواع دوره‌های آموزش مداوم را در ده سطر توضیح دهد.							
۴	دکتر صاحبی حق	۹۷/۸/۳	اصول و نکات مهم در آموزش فرد ، خانواده، گروه و جامعه	۱. مفهوم فرد، خانواده، گروه و جامعه به عنوان مددجو را در سه سطر توضیح دهد؛ ۲. مشاوره را در دو سطر تعریف نماید؛ ۳. چهار مورد از اصول مشاوره را نام برده و در هشت سطر توضیح دهد؛ ۴. مراحل مشاوره را نام برده و پنج سطر توضیح دهد؛ ۵. جامعه را در یک سطر تعریف نموده و مفاهیم آن را در سه سطر توضیح دهد؛ ۶. هدف از آموزش جامعه را در سه سطر توضیح دهد؛ ۷. نحوه توسعه آموزش در جامعه را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۸. ویژگی ها و نحوه یافتن رهبران جامعه (رهبران عقیدتی) را در چهار سطر توضیح دهد؛	دانش و درک	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس خانم بابامیری ، ارائه ترجمه آقای یعقوبی (صفحات ۳۴۹ تا ۳۵۵ اول Step2)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تعداد و بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
				۹. نحوه تشکیل، وظایف و نقش کمیته بهداشت جامعه را در ده سطر توضیح دهد.							
۵	دکتر صاحبی حق	۹۷/۸/۱۰	نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت	۱. نیاز و تقاضا را در دو سطر تعریف نماید؛ ۲. انواع نیاز را نام برده و در پنج سطر توضیح دهد؛ ۳. اصول نیازسنجی را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۴. مراحل نیازسنجی آموزشی در نظام سلامت را نام برده و در یک صفحه توضیح دهد.	دانش و درک	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس آقای چراغی، ارائه ترجمه خانم ورمزیار (صفحات ۳۵۵ تا ۳۶۱ اول Social D...، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)
۶	دکتر صاحبی حق	۹۷/۸/۱۰	روشهای تدریس: الف) روش های تدریس سنتی : حفظ و تکرار، سخنرانی، روش پرسش و پاسخ سقراطی، روش نمایشی، ایفای نقش، گردش علمی، بحث	۱. هر کدام از روشهای آموزش سنتی را تعریف کرده و نحوه بکارگیری، مزایا و معایب آن را ده سطر توضیح دهد.	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس خانم گل صنم لو، ارائه ترجمه خانم بابامیری (صفحات ۳۶۱ تا ۳۶۷ اول Cognitive L...، شرکت	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تعداد و بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
			گروهی، پانل، سمینار، کنگره، ...							فعال در کلاس و مشارکت در بحث	
۷	دکتر صاحبی حق	۹۷/۸/۲۴	(ب) روش‌های تدریس مدرن: آموزش انفرادی، روش حل مسئله، استفاده از روش های کنترل از راه دور (آموزش مجازی)، انتخاب و بهره برداری از رسانه ها	۱. هر کدام از روش‌های آموزش مدرن را تعریف کرده و نحوه بکارگیری، مزایا و معایب آن را ده سطر توضیح دهد. ۲. رسانه آموزشی و وسایل کمک آموزشی را در سه سطر تعریف نماید؛ ۳. اهمیت و کاربرد رسانه ها و وسایل کمک آموزشی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۴. رسانه‌های آموزشی را طبقه بندی نماید؛ ۵. پوستر را در پنج سطر توضیح دهد؛ ۶. پمفلت، لیفلت، بروشور و فولدر را در ۴ خط توضیح دهد.	دانش و درک	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس خانم ورمزیار، ارائه ترجمه آقای چراغی (صفحات ۳۶۷ تا ۳۷۴ اول Client Per...، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)
۸	دکتر صاحبی حق	۹۷/۸/۲۴	(الف) ارزشیابی آموزشی (مفاهیم، اصول، انواع آن، آزمونها و کاربرد آنها) (ب) طراحی و برنامه ریزی یک	۱. مفاهیم اندازه‌گیری، سنجش و ارزشیابی را در چهار سطر بنویسد؛ ۲. اهداف ارزشیابی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۳. انواع ارزشیابی را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛	دانش و درک و تجزیه و تحلیل	۱ سوال ۱ نمره	سخنرانی، پرسش و پاسخ و بحث گروهی	ویدئوپرو ژکتور و وایت‌برد،	۹۰	حضور به موقع در کلاس، ارائه کنفرانس آقای یعقوبی، ارائه ترجمه خانم گل صنم لو (صفحات ۳۷۴ تا	آزمونهای تکوینی و تراکمی (مرحله ای و پایانی)

جلسه	نام مدرس	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	تعداد و بارم بندی سوالات	روش یاددهی یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجوی	نحوه ارزشیابی
			آموزش (تدوین اهداف، راهبردها، حیطه‌ها، مواد آموزشی، ارزشیابی)	۴. چهار مورد از شاخص‌های آزمون را نام برده و هر کدام را در دو سطر توضیح دهد؛ ۵. چهار مورد از کاربرد نتایج ارزشیابی را بنویسد؛ ۶. طراحی آموزشی را در دو سطر تعریف نموده و مراحل آن را بنویسد؛ ۷. انواع اهداف آموزشی را نام برده و هر کدام را در ۱-۲ سطر تعریف نماید؛ ۸. اهمیت تدوین اهداف آموزشی را در چهار سطر توضیح دهد؛ ۹. پنج ویژگی یک هدف رفتاری را نام برده و هر کدام را در یک سطح توضیح دهد؛ ۱۰. طبقه بندی اهداف آموزشی از دیدگاه بلوم را در سه حیطه و هر حیطه را در ۵-۸ سطر توضیح دهد.						آخر فصل)، شرکت فعال در کلاس و مشارکت در بحث	ارزشیابی

شیوه ارزیابی دانشجوی:

۱. کنفرانس دانشجویی ۳ نمره (محتوی خوب ۲ نمره، ارائه خوب ۱ نمره، اشکالات املائی و انشایی ۰/۵- نمره)

نکاتی در مورد تهیه اسلایدها:

- ✓ اسلایدها در زمینه روشن با فونت های تیره تهیه شود؛
- ✓ عناوین با فونت B Titr 28 و مطالب داخل اسلاید با فونت B Kodak 28 نوشته شود،

- ✓ حاشیه مطالب تراز شود؛
 - ✓ تا حد امکان از نمودار و تصویر نیز استفاده شود؛
 - ✓ از نوشتن کامل مطلب در اسلاید اجتناب شود، مطالب مهم نوشته شود و دانشجو به زبان خود آنها را توضیح دهد. از روخوانی اسلایدها اکیداً اجتناب شود؛
 - ✓ مطالب کامل کنفرانس با ذکر رفرنس هر پاراگراف جداگانه در یک فایل Word ارائه شود؛
 - ✓ حداقل ۲۵ درصد رفرنس های مورد استفاده باید انگلیسی باشد؛
 - ✓ از آوردن تکراری اسلایدهای همان جلسه یا جلسات قبل اجتناب شود. در صورت لزوم ضروری است بالای اسلاید به تکراری بودن آن اشاره شود و به هنگام ارائه از صرف وقت زیاد روی این دسته از اسلایدها اجتناب شود؛
 - ✓ مدت ارائه کنفرانس ها حداکثر یک ساعت خواهد بود برای رعایت این وقت توصیه می شود کنفرانس حداکثر در ۳۰ اسلاید تهیه شود و برای ارائه آنها حداکثر ۴۵ دقیقه وقت در نظر گرفته شود و ۱۵ دقیقه وقت برای پاسخگویی به سوالات دانشجویان خالی گذاشته شود؛
 - ✓ ضروری است دانشجو یک هفته قبل از زمان ارائه خود فایل پاورپوینت و ورد را به اینجانب ارائه نماید.
۲. ترجمه و ارائه بخشی از کتاب ۳ نمره. دانشجو علاوه بر ارائه فایل ورد ترجمه خود، خلاصه آن را برابر دستورالعمل فوق در فایل پاورپوینت تهیه نموده و حداکثر در ۲۵ دقیقه به دانشجویان ارائه نموده و در ۵ دقیقه آخر به سوالات و ایرادات بقیه دانشجویان پاسخگو خواهد بود. ضروری است دانشجو یک هفته قبل از زمان ارائه خود مطالب را از طریق ایمیل به اینجانب رسال نماید. دانشجویان محترم در ترجمه خود پاراگراف بندی ها را برابر متن اصلی انجام دهند.

Sahebihagh@yahoo.com

نکته بسیار مهم: از پذیرش فلش مموری معذوریم لذا ضروری است دانشجو کلیه تکالیف خود را ایمیل نماید و در ارسال کلیه فایل های الکترونیکی ضروری است الگوی زیر را در نام گذاری فایل ها رعایت نماید:

نام گذاری فایل باید به زبان انگلیسی باشد و دارای ساختار زیر باشد:

Complete Date + Student name + Subject

مثال : 960704 Sahebi relation of culture and economic

چنانچه دانشجو پاورپوینت های خود را تغییر داده و مجدد به اینجانب ارسال می نماید ضروری است تاریخ ارسال جدید را روی نام فایل بنویسد؛
کلیه فایل هایی که خارج از این قاعده به اینجانب ارسال شود حذف گردیده و حکم عدم ارسال را خواهد داشت؛

ضروری است دانشجو سابقه ایمیل کلیه فایل های ارسالی خود را تا ثبت نهایی نمره درس در برنامه سما روی اکانت خود حفظ نماید.

۳. امتحان میان ترم در پایان کلاس ها از کتاب آموزش برای بهداشت پارسی نیا و حکمت ۶ نمره (سوالات این قسمت تستی خواهد بود)؛

۴. امتحان پایان ترم : کلیه مطالب ارائه شده در کلاس ۸ نمره (سوالات این قسمت تشریحی خواهد بود)؛

کارآموزی:

- طراحی فلیپ چارت ۵ نمره
- طراحی پمفلت ۳ نمره
- تکمیل طرح درسی ۱ نمره
- اجرا برنامه آموزشی به دانشجویان (۲ نمره)
- اجرا برنامه آموزشی مددجو (۲ نمره)؛
- اجرای برنامه آموزشی خانواده (۲ نمره)؛
- اجرای برنامه آموزشی جامعه (۲ نمره)؛
- نقد و ارزشیابی برنامه های آموزشی دانشجویان دیگر (۲ نمره)؛
- حضور بدون تاخیر و بدون غیبت در کارآموزی ها (۱ نمره).

برنامه کارآموزی :

تاریخ	موضوع	محل	ارائه کننده
۹۷/۹/۱ صبح	امتحان میان ترم نحوه نگارش طرح درسی، تعیین موضوع، تصویب موضوع، تهیه محتوی	دانشکده	دکتر صاحبی حق
۹۷/۹/۸ صبح	ارائه آزمایشی موضوعات آموزشی به زبان ترکی به دانشجویان	دانشکده	
۹۷/۹/۸ عصر	ارائه آزمایشی موضوعات آموزشی به زبان ترکی به دانشجویان	دانشکده	
۹۷/۹/۱۵	مسواک زدن، کشیدن نخ دندان، تغذیه و نقش آن در پوسیدگی	مرکز سلامت*	
۹۷/۹/۲۲	خود مراقبتی، شیوه زندگی سالم و بلوغ	مرکز سلامت	
۹۷/۹/۲۹	ایدز	مرکز سلامت	
۹۷/۱۰/۶ صبح	مقاومت آنتی بیوتیکی	مرکز سلامت	
۹۷/۱۰/۱۳ صبح	کاهش مصرف نمک قند و شکر و روغن	مرکز سلامت	
۹۷/۱۰/۶ عصر	آموزش در جامعه	مساجد، بازار	
۹۷/۱۰/۱۳ عصر	آموزش در جامعه	مساجد، بازار	

*دو ساعت اول آموزش فرد و دو ساعت دوم مربوط به آموزش خانواده خواهد بود.

منابع اصلی درس (معرفی شده از شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی):

۱- طراحی نظام های آموزشی: تصمیم گیری در برنامه درسی و طراحی برنامه درسی، زفسکی، ای جی، هاشم فر، انتشارات دانش، آخرین چاپ

۲- راهبردها و فنون طراحی آموزشی، لشین، سی بی و پولاک، جی، ورایگلورث، آخرین چاپ

۳- Bastable, S.B. (Last Edition), Nurse as educator: principles of teaching and learning practice, Boston: Jones & Bartlett Publishers, Last Edition

۴- Billings, D.M. and Halstead, J.A. Teaching in Nursing: A guide for faculty, Saunders, Elsevier, Last Edition

۵- Pollard, A. and Collins, J. Maddock, M. and Sinco, N. Reflective teaching, London: Continuum. Last Edition.

سایر منابع :

۶- امیر تیموری، محمد حسن. طراحی پیام های آموزشی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۰.

۷- پارسی نیا- سعید و سیمین حکمت. آموزش برای بهداشت: دستورالعمل آموزش بهداشت در مراقبت های بهداشتی اولیه. تهران: انتشارات چهر، ۱۳۷۱.

۸- حجازی، شیرین. طراحی آموزشی در تدریس. تهران: انتشارات بشری، ۱۳۸۵.

۹- دیدارلو، علیرضا و داود شجاعی زاده و هاشم محمدیان. برنامه ریزی ارتقاء سلامت براساس مدل های تغییر رفتار. تهران: آثار سبحان، ۱۳۸۸.

۱۰- زاهد، عادل و مهران فرج اللهی و مهدی معینی کیا و حسین آدمیت. تدریس در کلاس درس: ماهیت، مدل ها و عناصر کیفیت بخشی. تهران: نشر نور علم، ۱۳۹۲.

۱۱- شعبانی، حسن. مهارتهای آموزشی و پرورشی (روشها و فنون تدریس). تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها، ۱۳۷۱.

۱۲- صفاری، محسن و داود شجاعی زاده. اصول و مبانی آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت. تهران: انتشارات سماط، ۱۳۹۳.

۱۳- ملکی، حسن. مقدمات برنامه ریزی درسی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۱.

14- Allender, J. A., Spradley B. W. Community health nursing: Concepts and practice, Lippincott Williams & Wilkins, 2001.

مجلات:

آموزش در علوم پزشکی

آموزش بهداشت و ارتقاء سلامت.